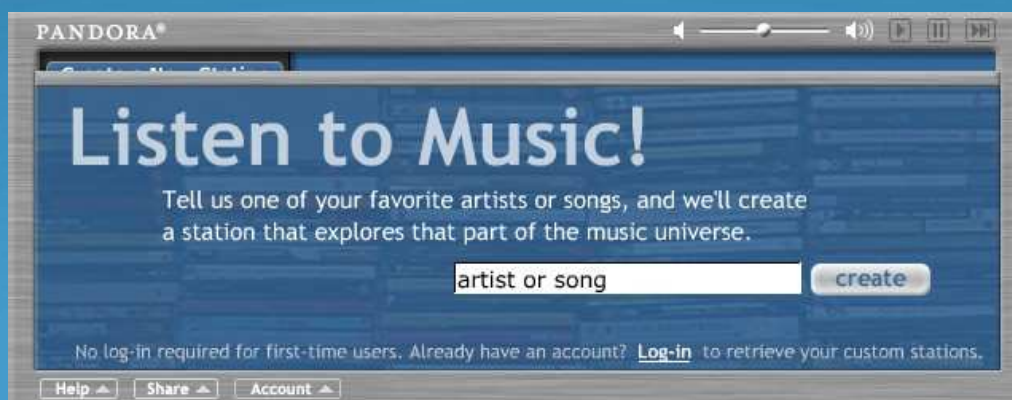
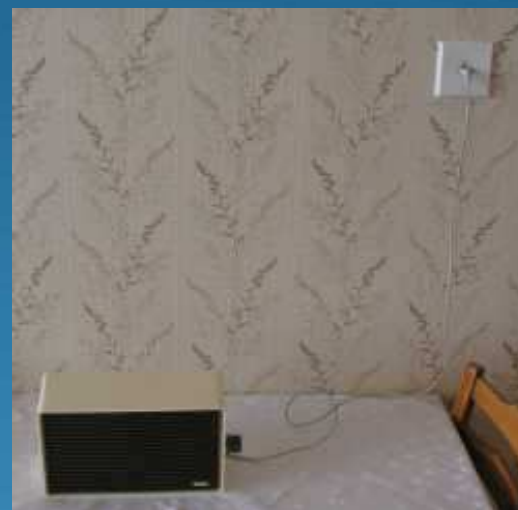

Hudba a zvuk v kontextu multimédií I.

Mgr. Martin Flašar
martin.flasar@gmail.com

Rozhlas po drátě / rozhlas „po drátě“

Radio (z lat. radius - paprsek)

– druh komunikace, která spočívá v přenášení signálu (zpráv) na dálku, a která je umožněna elektromagnetickým vlněním.

Guglielmo Marconi (1874-1937) a Alexandr Stěpanovič Popov

1920 – První komerční rádiové vysílání – stanice KDKA v Pittsburgu

Pravidelné rozhlasové vysílání v Československu

- zahájeno 18. května 1923 ve 20:15 hod. (V Brně 1924, v Ostravě 1929).

Společnost Radiojournal (Ing. Eduard Svoboda a Miloš Čtrnáctý)

MUZAK

V roce 1922 si penzionovaný major generál George O. Squier nechal patentovat techniku přenosu hudby po drátu. Jeho patent koupila firma North American Company a přejmenoval se na Wired Radio, Inc.

- obliba narostla ve 30. letech se stavbou mrakodrapů v USA - hudba pro výtahy (rozptýlení úzkosti pasažérů).
- dodnes: autobusy, letadla, obchodní domy

Now—answers are friendlier

In fact, everyone in the company has a better outlook with the simple addition of Music by Muzak.® Every quarter hour of Muzak programming changes by plan. Even your best employees get the lift they need, at the right time, to ease the monotony of daily routine. Muzak requires no complicated on-premise

equipment. No tapes. No records. Muzak programs come from one central distribution point. All you have to do is turn it on. And—your Muzak sound system can be used for paging and public address as well!

Unlike ordinary entertainment music, Muzak is a modern-management tool which improves com-

munications, combats employee fatigue, boredom and frustration. The proven way of improving on-time on the job performance. Controlled tests have proved that Muzak programming can increase efficiency 8%—reduce errors over 17%. *Music by Muzak*® Write for details.

☐ Muzak—A Division of Weather Corporation, 259 Park Avenue South, New York, N.Y. 10003

Modely rozhlasového vysílání

- **broadcasting** – vysílání (one to many); bez možnosti posluchače přímo ovlivnit obsah; nutnost pohybovat se v dosahu signálu v čase vysílání (pevně daný prostorový a časový rámec percepce)
- „**radio on demand**“ – „hrajeme na přání“ – záruka poslechovosti, telefon/dopis do redakce rozhlasu; nutnost pohybovat se v dosahu signálu (pevně daný prostorový a časový rámec percepce)
- **podcasting** – (many to many); sestavení vlastního „playlistu“; možnost tvorby vlastního vysílání (many to many); plná interaktivita (způsoby spolupodílení se na vytváření, organizaci, distribuci a vnímání globálního informačního toku), přenosný přehrávač MP3 (variabilní prostor i čas percepce).

Michal Rataj: *Elektroakustická hudba a vybrané koncepty radioartu* (2007)

„To, co bývá dnes nejčastěji nazýváno ‚radioartem‘, se snaží - v různých zemích různými způsoby - prozkoumávat prostor právě nad tím vším standardizovaným, ustáleným, zřejmým a čitelným.

Radioart se snaží objevovat nové vyjadřovací prostředky, nové formy oné ‚interaktivní akustické komunikace‘ a ověřovat jejich platnost a vhodnost pro zpětné užití ve standardizované mediální produkci.“

Možnosti definování radioartu

(www.kunstradio.at)

- Radioart je použití rádia jako média pro umění
- Rozhlas se „odehrává“ na místě poslechu, ne v rozhlasovém studiu.
- Zvuková kvalita je podřízena konceptuální originalitě.
- Rádio je téměř vždy posloucháno spolu s dalšími zvuky – domácnosti, dopravy, TV, telefonních hovorů, hrajících si dětí atd.
- Radioart není soundart – ani hudba. Radioart je rádio.
- Soundart a hudba nejsou radio artem právě proto, že jsou vysílány v rádiu.
- Rádiový prostor je takový prostor kde je slyšet rádio.
- Radioart se skládá ze zvukových objektů vnímaných v rádiovém prostoru.
- Přijímač každého posluchače determinuje zvukovou kvalitu rozhlasového díla.
- Autor radioartu ví, že není možné ovlivnit podmínky vnímání jeho díla.
- Radio art není kombinací rádia a umění. Radioart je umělecky uchopený rozhlas.

Rozhlas - jiný prostor

M. Foucault: *Des espaces autres, Heterotopias* (přednáška 1967)

- dva klíčové pojmy:

- a) **utopie** – prostory dokonale analogické k reálií každé společnosti, přesto však prostory nereálné, neexistující, prezentující ideální typ společnosti
- b) **heterotopie** - paralelně existující prostorové konfigurace; jiné prostory, k nimž odkazují reálné prostory („svět za zrcadlem“); propojení reálných prostorů s virtuálními

Studia radioartu v Evropě

1969 – **Atelier de création radiophonique** (Radio France) – zakl. René Farabet

V průběhu 60. let ve WDR Köln a.R.- **Studio Akustische Kunst** – zakl. Klaus Schöning

1987 - **Kunstradio Wien** – zakl. Heidi Grundmannová
(www.kunstradio.at)

Český rozhlas – **Radiocustica** – zakl. Michal Rataj
(www.rozhlas.cz/radiocustica)

Artová radia:

AudioHyperspace

Akustické umění v sítích a datových prostorech.

URL: <http://www.swr.de/swr2/audiohyperspace/>

Lemurie

Vysílací kanál zaměřený na mediaart, elektronickou hudbu, experimentální film, s proměnlivými programy a on-line archivem, napojení na exp. prostor NoD.

URL: <http://www.lemurie.cz>

Radio Akropolis

Je následníkem Studentského Radia Strahov které od roku 1992 působilo v rámci areálu vysokoškolských kolejí ČVUT na pražském Strahově a kde se během deseti let činnosti vyvinulo z čistě kolejní na renomovanou, internetovou rozhlasovou stanici.

URL: <http://www.radioakropolis.cz>

Radiocustica

Je vysílání českého rozhlasu zaměřené na zvukového umění (ars acustica – radioart). Dva pořady specializované na tento druh umění si můžete poslechnout v rámci vysílání stanice Vltava nebo přes internet z audio archivu.

URL: <http://www.rozhlas.cz/radiocustica/portal/>

Studio B11

Experimentální rádio studentů německé university (Bauhaus-Universität Weimar).

URL: <http://radiostudio.org>